

לימא דין טומטום אי הוי בריה בפני עצמה
כתנאי:

דתניא: רבי אילעאי אומר משום רבי
ישמעאל: אנדרוגיננס בכור הוא ומומו עמו.

וחכמים אומרים: אין קדושה חלה עליו,
דבריה הוא. אבל בטומטום לא פליגי דספק
הוא.

רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי
שמעון: הרי הוא אומר בבכור "הזכר". וכל
מקום שנאמר "זכר", אינו אלא להוציא
טומטום ואנדרוגיננס, דטומטום נמי בריה
הוא. ואין קדושה חלה עליו.

ואם כן אשכחנא תנאי דפליגי אי טומטום
הוי בריה או לא.

וכי תימא סמי מיכן טומטום. אם כן רבי
שמעון בן יהודה, היינו רבנן. ובמאי פליגי?
אלא, לאו, טומטום איכא בינייהו.

דתנא קמא [חכמים] סבר: אין קדושה חלה
עליו — אנדרוגיננס בלבד. אבל טומטום
ספיקא הוא, וקדוש מספיקא.

מב-ב ואתא רבי שמעון בן יהודה למימר:
טומטום בריה הוא ולא קדוש.

ודחינן: לא, דכולי עלמא טומטום בכריה לא
מספיקא, דודאי אינו בריה בפני עצמה, אלא

בזכר ונקבה בלבד הוא דמספיקא.
ופלוגתייהו בענין אחר הוא וכדמפרש:

אם הוא מטיל מים במקום זכרות, דכולי
עלמא לא פליגי דזכר הוא, וקדוש. כי פליגי,
במטיל מים במקום נקבות.

מר, חכמים סוברים: האי טומטום ספק זכר
הוא, דחיישינן שמא נהפכה זכרותו, שנכפל
גידו מבפנים והגיע למקום נקבותו, ולכן
הוא מוציא מים משם.

ומר, רבי שמעון סבר: לא חיישינן שמא
נהפכה, דודאי נקבה הוא כיון שמוציא מים
במקום נקבות⁽³⁸⁾.

ורבי שמעון בן יהודה סבירא ליה: כי הא
דחורה רבי אילעאי: טומטום בבהמה, מטיל
מים במקום נקבות, חולין, ואינו קדוש
בכורה⁽³⁹⁾.

תהי בה רבי יוחנן בהוראה זו של רבי
אילאי. מאן הוא דלא חש לא לתנא קמא ולא
לרבי ישמעאל, דאמרו במתניתין טומטום
אינו נשחט לא במקדש ולא במדינה דספק
הוא. שאף רבי ישמעאל לא פליג אתנא קמא
אלא באנדרוגיננס אבל בטומטום מודה
דספק הוא. ועל כרחך במטיל מים במקום
נקבות הוא, ואילו רבי אילעאי אמר שודאי
נקבה הוא ואין בו קדושה כלל.

ומקשינן: ולימא רבי יוחנן נמי "מאן דלא
חש לרבנן בתראי" דמתניתין. שאף הם

38. שאף לדברי רבי שמעון, הטומטום לעולם אינו
בריה אלא לפעמים הוא זכר ולפעמים נקבה].

39. הך רבי אילעאי הוא אמורא, ואינו רבי

38. והא דאמר רב חסדא שטומטום לדברי הכל
ספק הוא, מיירי מטיל מים במקום נקבות
ואליבא דחכמים [עיין תו']. ועיקר בא להשמיענו
שטומטום לא בריה הוא, וזה לדברי הכל הוא,